

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 2010-2011

18 NOVEMBRE 2010

Proposition de loi relative à l'accouchement anonyme

(Déposée par M. Jacques Brotchi et consorts)

DÉVELOPPEMENTS

La présente proposition de loi reprend — moyennant quelques corrections — le texte d'une proposition qui a déjà été déposée au Sénat le 10 août 2007 (doc. Sénat, n° 4-152/1 - SE 2007).

Le droit français reconnaît aux femmes le droit d'accoucher anonymement en milieu hospitalier et de confier l'enfant aux services d'adoption nationaux. L'objectif est de porter secours à des femmes en détresse qui, soit ont découvert leur grossesse à un moment où l'interruption volontaire de grossesse (IVG) n'était plus possible, soit sont opposées à l'idée de l'avortement. Ces femmes, par l'accouchement anonyme, ont ainsi la possibilité de mettre leur enfant au monde en toute sécurité à l'hôpital plutôt que dans un endroit inapproprié, dans des conditions précaires.

Elles espèrent ainsi donner à l'enfant la chance d'une vie meilleure que celle qu'elles estiment pouvoir lui offrir. L'anonymat de l'accouchement permet un nouveau départ tant pour la mère détachée et de tout lien avec l'enfant, que pour l'enfant qui sera rapidement accueilli dans une famille adoptive. En ce sens, il est, pour des femmes désespérées, l'espoir ultime qui les détourne de l'infanticide.

En Belgique, malgré des règles de droit originellement identiques à celles existant en France, la possibilité d'accoucher anonymement n'est pas reconnue. En effet, l'article 57, 2°, du Code civil dispose que « l'acte de naissance énonce : (...) 2° l'année, le jour, le lieu de la naissance, le nom, les prénoms et le domicile de la mère et du père si la filiation paternelle est établie (...) ». L'article 312 du Code civil énonce par ailleurs que « l'enfant a pour mère la personne qui est désignée comme telle dans l'acte de naissance ».

BELGISCHE SENAAAT

ZITTING 2010-2011

18 NOVEMBER 2010

Wetsvoorstel betreffende anoniem bevallen

(Ingediend door de heer Jacques Brotchi c.s.)

TOELICHTING

Dit wetsvoorstel neemt — mits enkele correcties — de tekst over van een voorstel dat reeds op 10 augustus 2007 in de Senaat werd ingediend (stuk Senaat, nr. 4-152/1 - BZ 2007).

Het Franse recht kent vrouwen het recht toe anoniem in een ziekenhuis te bevallen en het kind toe te vertrouwen aan de nationale adoptiediensten. De doelstelling is hulp te bieden aan vrouwen in nood-situaties die hun zwangerschap hebben ontdekt op een moment dat het te laat was om ze af te breken of die principieel tegen abortus gekant zijn. Die vrouwen kunnen, door anoniem te bevallen, hun kind in alle veiligheid in een ziekenhuis ter wereld brengen, veeleer dan op een ongeschikte plaats, in hachelijke omstandigheden.

Zij hopen op die manier het kind een kans te geven op een beter leven dan wat zij volgens hen kunnen bieden. De anonimiteit van de bevalling maakt een nieuwe start mogelijk, zowel voor de vrouw, die de banden met het kind doorbreekt, als voor het kind, dat zo snel mogelijk door een adoptiegezin kan worden opgevangen. In die zin is het voor vertwijfelde vrouwen de enige hoop die hen doet afzien van kindermoord.

In België bestaat de mogelijkheid om anoniem te bevallen niet, ondanks het feit dat onze wettelijke bepalingen oorspronkelijk dezelfde waren als in Frankrijk. Artikel 57, 2°, van het Burgerlijk Wetboek bepaalt immers dat de akte van geboorte de volgende gegevens vermeldt: « het jaar, de dag, de plaats van geboorte, de naam, de voornamen en de woonplaats van de moeder en de vader, zo de afstamming langs vaderszijde vaststaat ». Artikel 312 van het Burgerlijk Wetboek stelt voorts: « Het kind heeft als moeder de persoon die als zodanig in de akte van geboorte is vermeld ».

De la combinaison de ces deux articles, il ressort que le nom de la mère doit être mentionné dans l'acte de naissance et que cette mention établit le lien de filiation.

Le droit positif belge, qui exclut toute possibilité d'un accouchement anonyme, si ce n'est bien sûr la situation de fait d'un accouchement à domicile et d'un abandon anonyme de l'enfant, nie un fait social dont l'existence s'impose pourtant à nous : certaines grossesses qui n'ont pas été interrompues par IVG sont, pour la mère, impossibles à assumer. C'est ainsi que ne trouvant pas de solution adéquate à leur situation en Belgique, plus d'une centaine de femmes belges vont, chaque année, accoucher anonymement en France.

Comme fréquemment dans des matières délicates qui touchent au plus profond de l'intimité humaine, des positions éthiques différentes s'affrontent.

Le Comité consultatif de bioéthique dans son avis n° 4 du 12 janvier 1998 a bien exposé la problématique au regard notamment de l'enfant, de la mère et du père.

Si l'accouchement sous X permet de remédier à des situations dramatiques pour l'enfant, certains estiment néanmoins que cet acte a pour conséquence de décharger les parents de toute responsabilité alors précisément que la filiation « trouve son origine et son fondement dans l'idée que la filiation engage la responsabilité des parents comme une garantie importante pour l'avenir et le développement de l'enfant ». Mais d'autres estiment que si dans certains cas l'enfant peut être frustré par l'absence d'origine, le traumatisme peut être tout aussi grave s'il a connaissance, par exemple, d'une conception après viol ou inceste.

Chaque situation est différente et on ne peut pas dire qu'un enfant dans l'ignorance de son origine mène systématiquement un parcours psychologique moins harmonieux que celui qui a pu retrouver ou que connaît depuis toujours ses parents biologiques.

En ce qui concerne la mère, les situations qui la conduisent à l'accouchement dans l'anonymat sont également diverses (jeunes filles découvrant leur grossesse et ne voulant pas affronter leur famille, femmes dont les liens avec un compagnon évoluent, cas de viol et d'inceste, tout en refusant d'envisager un avortement ou parce que n'y ayant plus droit (le délai de 12 semaines étant dépassé)).

Il faut évidemment — la proposition d'ailleurs le prévoit — rencontrer cet état de détresse, proposer à la femme, avant l'accouchement, toute l'aide souhaitable, envisager avec elle toutes les autres possibilités et l'informer quant aux organismes d'aide sociale ou psychologique dont elle pourrait avoir besoin.

Uit die twee artikelen blijkt dat de naam van de moeder in de akte van geboorte vermeld dient te zijn en dat die vermelding de afstamming vastlegt.

Het Belgisch positief recht sluit, uiteraard met uitzondering van een thuisbevalling en het te vondeling leggen van het kind, de mogelijkheid van een anonieme bevalling helemaal uit. Het ontkent daarmee een sociale realiteit die nochtans duidelijk is: een zwangerschap die niet vrijwillig werd afgebroken, kan voor de moeder ondraaglijk zijn. Omdat er voor die situatie in België geen passende oplossing is, gaan jaarlijks meer dan honderd Belgische vrouwen anoniem bevallen in Frankrijk.

Zoals vaak voorkomt bij kiese zaken die de diepste menselijke intimiteit raken, komen ook hier uiteenlopende ethische standpunten voor.

In advies nr. 4 van 12 januari 1998 heeft het Raadgevend Comité voor Bio-ethiek het vraagstuk ten aanzien van het kind, de moeder en de vader uitgebreid beschreven.

Hoewel het kind dankzij de anonieme bevalling tegen dramatische situaties kan worden beschermd, vinden sommigen dat dit de ouders ontslaat van alle verantwoordelijkheid, terwijl aan « de oorsprong en grondslag van de huidige wetgeving inzake de afstamming de gedachte ligt dat de afstamming de verantwoordelijkheid van de ouders impliceert als een belangrijke waarborg voor de toekomst en de ontwikkeling van het kind ». Anderen daarentegen menen dat, hoewel in bepaalde gevallen het kind gefrustreerd kan zijn als het zijn afstamming niet kent, het trauma even groot kan zijn als het die afstamming wél kent, bijvoorbeeld bij een bevruchting ingevolge verkrachting of incest.

Iedere situatie is anders en men mag niet besluiten dat een kind dat zijn afstamming niet kent, zich systematisch psychologisch minder evenwichtig ontwikkelt dan een kind dat zijn biologische ouders heeft teruggevonden of al zijn hele leven kent.

Ook wat de moeder betreft, zijn de redenen om anoniem te bevallen zeer verscheiden (jonge meisjes die ontdekken dat ze zwanger zijn en hun familie daar niet mee willen confronteren, vrouwen wier relatie met hun partner verandert, gevallen van verkrachting en incest, waarbij men geen abortus wil of omdat het niet meer mag (de termijn van twaalf weken is voorbij)).

Uiteraard moet die noodsituatie worden verholpen — daarin voorziet het wetsvoorstel trouwens — en moet de moeder vóór de bevalling alle mogelijke hulp worden geboden, moet men samen met haar alle andere mogelijkheden bekijken en haar op de hoogte brengen van de instellingen die sociale of psychologische hulp verstrekken die zij nodig zou kunnen hebben.

Les auteurs ont choisi de mettre en balance d'une part l'intérêt de l'enfant à retrouver, s'il le souhaite, sa mère biologique, mais aussi la situation de cette dernière ayant développé une vie sociale sans cet enfant. Il faut éviter qu'une éventuelle levée de l'anonymat n'entraîne de bouleversements dans sa vie, de traumatismes au sein des proches ou de la famille de la mère biologique.

La présente proposition s'efforce de concilier ces deux objectifs. Elle permet à l'enfant d'obtenir des informations sur ses parents biologiques à partir des renseignements que la mère aura laissés, si elle le souhaite, lors de l'accouchement ou même ultérieurement et qui auront été remis par l'hôpital à la commission de protection de la vie privée. Toutefois, il ne pourra retrouver sa mère ou son père le cas échéant que si elle ou il accepte que le secret de son identité soit levé.

Par contre, la proposition ne permet pas à la mère de retrouver son enfant sans qu'il y ait une demande de la part de ce dernier. En effet, la décision d'accoucher dans l'anonymat implique que l'on renonce à son enfant avec les conséquences qui en découlent. Réapparaître dans la nouvelle vie de l'enfant, qui n'a pas demandé à connaître ses origines, risquerait d'entraîner des conséquences morales et sociales graves. Elle devra donc attendre une démarche de son enfant avant de décider si elle accepte ou non de lever le secret de son identité. Si elle le lève, cet enfant bénéficiera des mêmes droits que les autres enfants de la mère, par exemple en cas de succession. On évite ainsi toute discrimination.

Enfin, au regard du père, certains se demandent si l'on peut ainsi nier son droit à la paternité par le secret de la naissance. L'expérience prouve que, dans la majorité des cas, les géniteurs se sont désintéressés de la grossesse et, d'autre part, le droit de la filiation prévoit déjà des restrictions à la liberté de reconnaissance paternelle, comme la réglementation de la reconnaissance de l'enfant né d'une femme mariée, par un autre homme que le mari, ou le contrôle de la reconnaissance de l'enfant né d'une relation extra-conjugale du père ou encore en cas de fécondation artificielle avec le sperme d'un donneur anonyme (le père biologique n'est évidemment pas connu).

Néanmoins, la proposition laisse au père la possibilité de lever, le secret de son identité s'il le désire et quand il le désire, mais, comme c'est le cas pour la mère, uniquement si l'enfant en fait la demande.

De indiens hebben gekozen voor een afweging tussen enerzijds het belang van het kind dat, als het dat wenst, zijn biologische moeder moet kunnen terugvinden en anderzijds de situatie van de moeder die een sociaal leven zonder dat kind heeft opgebouwd. Men moet voorkomen dat een eventuele opheffing van de anonimiteit haar leven niet overhoop haalt of andere trauma's teweegbrengt bij de verwanten of de familie van de biologische moeder.

Dit wetsvoorstel strekt ertoe die beide doelstellingen te verzoenen. Voor het kind wordt het mogelijk informatie te verkrijgen over zijn biologische ouders op grond van de door de moeder, indien zij dat wenst, ten tijde van de bevalling (of zelfs later) verstrekte inlichtingen die door het ziekenhuis aan de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer zijn bezorgd. Het kind zal zijn moeder of eventueel zijn vader echter maar kunnen terugvinden, als zij of hij ermee instemt dat het geheim van haar of zijn identiteit wordt opgeheven.

Het wetsvoorstel biedt de moeder echter niet de mogelijkheid haar kind terug te vinden als dit laatst daar niet om heeft verzocht. Kiezen voor een anonieme bevalling impliceert immers dat men zijn kind opgeeft, met alle gevolgen van dien. Opduiken in het nieuwe leven van het kind dat er niet om gevraagd heeft zijn afkomst te kennen, zou ernstige morele en sociale gevolgen kunnen veroorzaken. De moeder moet dus wachten tot haar kind een initiatief neemt alvorens zij beslist het geheim van haar identiteit al dan niet op te heffen. Als zij het opheft, zal dat kind dezelfde rechten genieten als de andere kinderen van de moeder, bijvoorbeeld inzake erfopvolging. Hierdoor wordt discriminatie voorkomen.

Wat ten slotte de vader betreft, vragen sommigen zich af of men hem door een anonieme bevalling het recht op het vaderschap mag ontnemen. De ervaring leert dat de verwekkers zich meestal niet bij de zwangerschap betrokken voelen; voorts beperkt het afstammingsrecht al de mogelijkheid voor de vader om het kind te erkennen. Dat is bijvoorbeeld het geval als het gaat om een kind wiens moeder gehuwd is, maar dat erkend wordt door een andere man dan de echtgenoot, of om de erkenning van een kind uit een buitenechtelijke relatie van de vader, of bij kunstmatige bevruchting met sperma van een anonieme donor (waar de biologische vader uiteraard niet bekend is).

Toch biedt het wetsvoorstel de vader de mogelijkheid het geheim van zijn identiteit op te heffen als en wanneer hij dit wenst, maar, zoals bij de moeder het geval is, alleen als het kind erom verzoekt.

COMMENTAIRE DES ARTICLES

Article 2

L'article 2 consacre le droit de demander le secret de l'admission en milieu hospitalier et de l'accouchement. Dans ce cas, le nom de la mère sera omis de l'acte de naissance de l'enfant.

Ce même article impose de donner à la mère, avant l'accouchement, toutes informations susceptibles de l'éclairer sur les autres possibilités qui s'offrent à elle, comme de lui apporter l'assistance sociale et psychologique qu'elle souhaite. En outre, la mère est avisée de la possibilité pour l'enfant de rechercher ses origines. Dans cet objectif, elle peut laisser tous les renseignements qu'elle désire sur elle-même, sur le père, sur les circonstances de la naissance, ainsi que son identité sous pli fermé. Elle peut compléter à tout moment de son existence (pas seulement quand elle est à l'hôpital) cette liste d'informations.

Article 3

L'article 3 fait de l'accouchement anonyme une fin de non recevoir de toute action ultérieure en recherche de maternité à l'encontre de la personne ayant accouché dans l'anonymat lorsque évidemment le secret de son identité n'a pas été levé.

Article 4

L'article 4 fait de l'accouchement anonyme une fin de non-recevoir de toute action judiciaire en vue d'établir la filiation maternelle quand il n'y a pas d'acte de naissance, de mention du nom de la mère ou quand l'enfant est inscrit sous de faux noms ou en l'absence de reconnaissance.

Article 5

L'article 5 empêche le père de reconnaître l'enfant si le secret de son identité n'a pas été levé dans les conditions prévues par la présente proposition.

Article 6

L'article 6 fait de la naissance de l'enfant par un accouchement anonyme une fin de non-recevoir de toute action ultérieure en recherche de paternité lorsque le père n'a pas levé le secret de son identité.

COMMENTAAR BIJ DE ARTIKELEN

Artikel 2

Artikel 2 kent het recht toe om de geheimhouding te vragen inzake opname in een medische instelling en bevalling. In dat geval wordt de naam van de moeder niet in de akte van geboorte vermeld.

Hetzelfde artikel bepaalt dat vóór de bevalling aan de moeder alle inlichtingen worden gegeven die haar inzicht kunnen bieden in de andere mogelijkheden waarover zij beschikt, alsook dat haar de sociale en psychologische hulp wordt geboden waar zij om vraagt. Bovendien wordt de moeder erop gewezen dat het kind naar zijn afkomst kan vragen. Daartoe kan zij in een gesloten enveloppe alle door haar gewenste inlichtingen achterlaten over haarzelf, de vader, de omstandigheden van de geboorte, alsook haar identiteit. Die lijst met inlichtingen kan zij levenslang (niet alleen als zij in het ziekenhuis ligt) te allen tijde aanvullen.

Artikel 3

Artikel 3 bepaalt dat de anonieme bevalling een grond van niet-ontvankelijkheid vormt voor elke latere vordering tot onderzoek naar het moederschap tegen de persoon die anoniem is bevallen, uiteraard als het geheim van haar identiteit niet is opgeheven.

Artikel 4

Artikel 4 bepaalt dat de anonieme bevalling een grond van niet-ontvankelijkheid vormt voor elke gerechtelijke vordering met het oog op de vaststelling van de afstamming van moederszijde, als er geen akte van geboorte is, de naam van de moeder niet is vermeld, het kind onder valse namen is ingeschreven of niet is erkend.

Artikel 5

Artikel 5 verhindert de vader het kind te erkennen, als het geheim van zijn identiteit niet is opgeheven onder de bij dit wetsvoorstel bepaalde voorwaarden.

Artikel 6

Artikel 6 bepaalt dat de anonieme bevalling een grond van niet-ontvankelijkheid vormt voor elke latere vordering tot onderzoek naar het vaderschap, als de vader het geheim van zijn identiteit niet heeft opgeheven.

Article 7

L'article 7 octroie aux femmes ayant accouché dans l'anonymat un délai de deux mois pour revenir sur sa décision et de reconnaître l'enfant officiellement. Faute de reconnaissance de l'enfant par sa mère dans ce délai, celle-ci est présumée consentir à l'adoption de l'enfant. En effet, les auteurs estiment que la mère a le droit de changer d'avis une fois l'enfant né. Il importe néanmoins de fixer une limite pour clarifier au plus vite la situation de l'enfant.

Article 8

L'article 8 met à charge du Fonds spécial de solidarité créé par la loi relative à l'assurance obligatoire, soins de santé et indemnités, les frais d'accouchement anonyme. C'est évidemment l'institution de soins qui en bénéficie. SI la femme reconnaît l'enfant dans les deux mois de l'accouchement, l'anonymat est levé et le remboursement suit alors la procédure prévue pour tout accouchement.

Ce système conduit simplement l'institution de soins à attendre au maximum deux mois avant, soit d'adresser les factures au Fonds spécial de solidarité, soit de les adresser normalement à l'organisme assureur.

Article 9

Cet article étend les compétences de la commission de la vie privée dans le cadre de l'accès à ses origines personnelles.

Jacques BROTCHI.
François BELLOT.
Christine DEFRAIGNE.
Dominique TILMANS.

*
* *

Artikel 7

Artikel 7 kent vrouwen die anoniem bevallen, een bezinningsperiode van zes maanden toe om op haar beslissing terug te komen en het kind officieel te erkennen. Heeft de moeder het kind binnen die periode niet erkend, dan wordt ervan uitgegaan dat zij toestemt in de adoptie van het kind. De indieners menen immers dat de moeder het recht heeft om van mening te veranderen zodra het kind is geboren. Toch is het belangrijk die periode te beperken om zo snel mogelijk duidelijkheid te scheppen over de situatie van het kind.

Artikel 8

Artikel 8 bepaalt dat de kosten van een anonieme bevalling ten laste zijn van het Bijzonder Solidariteitsfonds dat is opgericht bij de wet betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen. Uiteraard is het de verzorgingsinstelling die deze vergoeding ontvangt. Als de moeder binnen twee maanden na de bevalling het kind erkent, is de bevalling niet langer anoniem en wordt de tegemoetkoming uitgekeerd volgens de voor een gewone bevalling geldende regeling.

In dit stelsel dient de verzorgingsinstelling gewoonweg hoogstens twee maanden te wachten voor zij de facturen verzendt, hetzij naar het Bijzonder Solidariteitsfonds, hetzij naar de gewone verzekeringsinstelling.

Artikel 9

Dit artikel breidt de bevoegdheden uit van de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer, in het kader van de toegang tot de persoonlijke afstammingsgegevens.

*
* *

PROPOSITION DE LOIArticle 1er

La présente loi règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution.

Art. 2

À l'article 57 du Code civil, remplacé par la loi du 30 mars 1984, les modifications suivantes sont apportées :

1° le 2° est remplacé par la disposition suivante : « 2° l'année, le jour, le lieu de la naissance, le nom, les prénoms et le domicile de la mère sauf si elle a demandé, lors de l'accouchement, que le secret de son admission et de son identité soient préservés et le nom et les prénoms du père, si la filiation paternelle est établie; »

2° l'article est complété par les alinéas suivants :

« Quand le secret de l'admission et de l'identité a été demandé, la mère doit recevoir, préalablement à l'accouchement, une information circonstanciée sur les droits, aides et avantages garantis par les lois et décrets aux familles, aux mères célibataires ou non, ainsi que sur les possibilités d'aide psychologique et sociale offertes par les organismes et associations reconnus par les lois et décrets.

En outre, la mère est avisée de ce que l'enfant aura le droit de rechercher ses origines dans les conditions énumérées à l'article 31*bis* de la loi du 8 décembre 1992 relative à la protection de la vie privée à l'égard des traitements de données à caractère personnel.

Elle est également informée de la possibilité qu'elle a de :

a) donner et compléter quand elle le souhaite tous renseignements sur sa santé et celle du père, les origines de l'enfant et les circonstances de la naissance, ainsi que, sous pli fermé, son identité, et le cas échéant, celle du père;

b) lever à tout moment le secret de son identité, et qu'à défaut, son identité ne pourra être communiquée que dans les conditions prévues à l'article 31*bis*, § 5, de la loi du 8 décembre 1992 relative à la protection de la vie privée à l'égard des traitements de données à caractère personnel;

WETSVOORSTEL

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

Art. 2

In artikel 57 van het Burgerlijk Wetboek, vervangen bij de wet van 30 maart 1984, worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° het 2° wordt vervangen als volgt : « 2° het jaar, de dag, de plaats van de geboorte, de naam, de voornamen en de woonplaats van de moeder, behalve indien zij bij de bevalling heeft gevraagd om haar opname en haar identiteit geheim te houden, en de naam en de voornamen van de vader, zo de afstamming langs vaderszijde vaststaat; »

2° het artikel wordt aangevuld met de volgende leden :

« Indien de moeder heeft gevraagd om haar opname en haar identiteit geheim te houden, moet zij vóór de bevalling uitvoerig voorgelicht worden over de rechten, de bijstand en de voordelen die bij wet en decreet worden toegekend aan gezinnen en aan al dan niet alleenstaande moeders, alsook over de mogelijkheden van psychologische en sociale hulpverlening die wordt verstrekt door bij wet of decreet erkende instellingen en verenigingen.

Daarenboven wordt aan de moeder meegedeeld dat het kind het recht zal hebben zijn afstamming te achterhalen onder de voorwaarden opgesomd in artikel 31*bis* van de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens.

Er wordt haar ook meegedeeld dat zij :

a) alle inlichtingen kan geven en aanvullen wanneer zij dat wenst, over haar gezondheid en over die van de vader, over de afstamming van het kind en de omstandigheden van zijn geboorte, alsook, onder gesloten omslag, over haar identiteit en eventueel die van de vader;

b) te allen tijde kan afzien van de geheimhouding omtrent haar identiteit en dat, wanneer ze dat niet doet, haar identiteit alleen mag worden meegedeeld onder de voorwaarden bepaald bij artikel 31*bis*, § 5, van de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens;

c) donner à tout moment son identité sous pli fermé.

Les prénoms donnés à l'enfant et, le cas échéant, mention du fait qu'ils l'ont été par la mère, ainsi que le sexe de l'enfant et la date, le lieu et l'heure de sa naissance sont mentionnés à l'extérieur de ce pli.

Pour l'application de cet article, aucune pièce d'identité n'est exigée et il n'est procédé à aucune enquête.»

Art. 3

L'article 313, § 2, du même Code, remplacé par la loi du 31 mars 1987 et modifié par la loi du 1er juillet 2006, est complété comme suit :

«et lorsque la mère a demandé, lors de l'accouchement, que le secret de son admission et de son identité soient préservés et qu'elle n'a pas levé le secret de son identité dans les conditions prévues par l'article 31*bis* de la loi du 8 décembre 1992 relative à la protection de la vie privée à l'égard des traitements de données à caractère personnel.»

Art. 4

L'article 314, alinéa 2, du même Code, modifié par la loi du 1er juillet 2006, est complété comme suit :

«et lorsque la mère a demandé, lors de l'accouchement, que le secret de son admission et de son identité soit préservé et qu'elle n'a pas levé le secret de son identité dans les conditions prévues par l'article 31*bis* de la loi du 8 décembre 1992 relative à la protection de la vie privée à l'égard des traitements de données à caractère personnel.»

Art. 5

L'article 321 du même Code, modifié par la loi du 1er juillet 2006, est complété comme suit :

«et, en cas d'accouchement anonyme, et lorsque le père n'a pas levé le secret de son identité dans les conditions prévues par l'article 31*bis* de la loi du 8 décembre 1992 relative à la protection de la vie privée à l'égard des traitements de données à caractère personnel.»

Art. 6

L'article 325 du même Code, remplacé par la loi du 31 mars 1987 et modifié par la loi du 1er juillet 2006, est complété par l'alinéa suivant :

c) te allen tijde haar identiteit onder gesloten omslag kan bekendmaken.

De voornamen die aan het kind zijn gegeven en eventueel de vermelding van het feit dat de voornamen gegeven werden door de moeder, alsook het geslacht van het kind en de datum, de plaats en het uur van zijn geboorte worden vermeld op de buitenkant van die omslag.

Voor de toepassing van dit artikel zijn geen identiteitsbewijzen vereist en is elk onderzoek overbodig.»

Art. 3

Artikel 313, § 2, van hetzelfde Wetboek, vervangen bij de wet van 31 maart 1987 en gewijzigd bij de wet van 1 juli 2006, wordt aangevuld als volgt :

«en indien de moeder bij de bevalling heeft gevraagd om haar opname en haar identiteit geheim te houden en zij niet heeft afgezien van de geheimhouding van haar identiteit onder de voorwaarden bepaald bij artikel 31*bis* van de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens.»

Art. 4

Artikel 314, tweede lid, van hetzelfde Wetboek, gewijzigd bij de wet van 1 juli 2006, wordt aangevuld als volgt :

«en indien de moeder bij de bevalling heeft gevraagd om haar opname en haar identiteit geheim te houden en zij niet heeft afgezien van de geheimhouding van haar identiteit onder de voorwaarden bepaald bij artikel 31*bis* van de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens.»

Art. 5

Artikel 321 van hetzelfde Wetboek, gewijzigd bij de wet van 1 juli 2006, wordt aangevuld als volgt :

«en, bij een anonieme bevalling, indien de vader niet heeft afgezien van de geheimhouding van zijn identiteit onder de voorwaarden bepaald bij artikel 31*bis* van de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens.»

Art. 6

Artikel 325 van hetzelfde Wetboek, vervangen bij de wet van 31 maart 1987 en gewijzigd bij de wet van 1 juli 2006, wordt aangevuld met het volgende lid :

«De même la recherche de paternité est irrecevable lorsque l'enfant est né d'une mère qui a demandé lors de l'accouchement que le secret de son admission et de son identité soient préservés et qu'il n'a pas levé le secret de son identité dans les conditions prévues par l'article 31*bis* de la loi du 8 décembre 1992 sur la protection de la vie privée à l'égard des traitements de données à caractère personnel.»

Art. 7

L'article 348-4, du même Code, inséré par la loi du 24 avril 2003, est complété par l'alinéa suivant :

«Lorsque le nom de la mère n'est pas mentionné dans l'acte de naissance, son consentement est présumé six mois après la naissance si elle n'a pas, à ce moment, reconnu l'enfant.»

Art. 8

Dans l'article 25 de la loi relative à l'assurance obligatoire soins de santé et indemnités, coordonnée le 14 juillet 1994, est inséré un § 2*bis*, rédigé comme suit :

« § 2*bis*. — Les prestations visées à l'article 34, 2°, sont remboursées à l'établissement qui a pratiqué un accouchement pour lequel la mère a demandé que le secret de son admission et de son identité soient préservés, pour autant que la mère n'ait pas dans les deux mois de l'accouchement reconnu l'enfant, suivant l'article 348, § 1er, alinéa 5, du Code civil.»

Art. 9

Dans la loi du 8 décembre 1992 relative à la protection de la vie privée à l'égard des traitements de données à caractère personnel, il est inséré un article 31*ter* rédigé comme suit :

«Art. 31*ter*. — § 1er. La commission est également chargée de faciliter l'accès aux origines personnelles visées par l'article 57 du Code civil.

À ce titre, elle reçoit :

1° la demande d'accès à la connaissance des origines de l'enfant formulée :

a) s'il est majeur, par celui-ci;

«Evenzo is het onderzoek naar het vaderschap onontvankelijk wanneer het kind geboren is uit een moeder die bij de bevalling heeft gevraagd om haar opname en haar identiteit geheim te houden en hij niet heeft afgezien van de geheimhouding van zijn identiteit onder de voorwaarden bepaald bij artikel 31*bis* van de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens.»

Art. 7

Artikel 348-4 van hetzelfde Wetboek, ingevoegd bij de wet van 24 april 2003, wordt aangevuld met het volgende lid :

«Indien de naam van de moeder niet vermeld staat in de akte van geboorte wordt zij, zes maanden na de geboorte van het kind, geacht haar toestemming te hebben gegeven indien zij op dat moment het kind niet heeft erkend.»

Art. 8

In artikel 25 van de wet betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen, gecoördineerd op 14 juli 1994, wordt een paragraaf 2*bis* ingevoegd, luidende :

« § 2*bis*. — De in artikel 34, 2°, bedoelde verstrekkingen worden vergoed aan de instelling die een bevalling heeft uitgevoerd waarbij de moeder heeft gevraagd om haar opname en haar identiteit geheim te houden, voor zover de moeder binnen twee maanden na de geboorte het kind niet heeft erkend, als bedoeld in artikel 348, § 1, vijfde lid, van het Burgerlijk Wetboek.»

Art. 9

In de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens, wordt een artikel 31*ter* ingevoegd, luidende :

«Art. 31*ter*. — § 1. De commissie heeft eveneens tot taak de toegang te bevorderen tot de persoonlijke afstammingsgegevens als bedoeld in artikel 57 van het Burgerlijk Wetboek.

Daartoe ontvangt zij :

1° de aanvraag tot toegang tot de afstammingsgegevens van het kind, die uitgaat :

a) van het kind zelf indien het meerderjarig is,

b) s'il est mineur, par son ou ses représentants légaux ou par lui-même avec l'accord de ceux-ci;

c) s'il est majeur placé sous tutelle, par son tuteur;

d) s'il est décédé, par ses descendants majeurs en ligne directe;

2° la déclaration expresse de la mère ou, le cas échéant, du père autorisant la levée du secret de sa propre identité;

3° les déclarations d'identité formulées par les ascendants, les descendants et les collatéraux privilégiés des père et mère;

4° la demande du père ou de la mère s'enquérant de leur recherche éventuelle par l'enfant.

§ 2. La demande d'accès à la connaissance de ses origines est formulée par écrit auprès de la commission; elle peut être retirée à tout moment dans les mêmes formes.

§ 3. Le père ou la mère qui fait une déclaration expresse de levée du secret de son identité, ou les ascendants, descendants ou collatéraux privilégiés du père ou de la mère qui font une déclaration d'identité sont informés que cette déclaration ne sera communiquée à la personne concernée que si celle-ci fait elle-même une demande d'accès à ses origines.

§ 4. Pour satisfaire aux demandes dont elle est saisie, la commission reçoit de chaque établissement de santé les informations recueillies à l'occasion de chaque accouchement anonyme, ainsi que, s'il existe, le pli fermé mentionnant l'identité du père ou de la mère. Chaque établissement de santé désigne en son sein une personne de référence chargée de recevoir les informations et le pli fermé éventuel, et de les transmettre à la commission.

§ 5. La commission communique aux personnes mentionnées au paragraphe 1er, 1°, après s'être assuré qu'elles maintiennent leur demande, l'identité de la mère :

1° si, sur démarche de la commission à partir de l'identité mentionnée sous pli fermé, la mère manifeste expressément la volonté de lever le secret à l'occasion de la demande de recherches des origines;

2° si la commission dispose déjà d'une déclaration expresse de levée du secret de son identité et que cette

b) van zijn wettelijke vertegenwoordiger(s) of van het kind zelf met instemming van die vertegenwoordigers indien het kind minderjarig is,

c) van zijn voogd indien het kind meerderjarig is doch onder voogdij staat,

d) van zijn meerderjarige afstammelingen in rechte lijn indien het kind overleden is;

2° de uitdrukkelijke verklaring van de moeder of, eventueel, van de vader, waarin wordt afgezien van de geheimhouding van haar of zijn identiteit;

3° de identiteitsverklaringen van de bloedverwanten in de opgaande lijn, van de bloedverwanten in de nederdalende lijn en de bevoorrechte bloedverwanten in de zijlijn van de moeder en vader;

4° het verzoek van de vader of moeder waarin zij informeren of het kind hen eventueel zoekt.

§ 2. De aanvraag tot toegang tot de afstammingsgegevens wordt schriftelijk ingediend bij de commissie; zij kan te allen tijde schriftelijk worden ingetrokken.

§ 3. Aan de moeder of vader die een uitdrukkelijke verklaring heeft opgesteld waarin wordt afgezien van de geheimhouding van haar of zijn identiteit, dan wel aan de bloedverwanten in de opgaande lijn, aan de bloedverwanten in de nederdalende lijn of aan de bevoorrechte bloedverwanten in de zijlijn van de vader of moeder die een identiteitsverklaring hebben opgesteld, wordt meegedeeld dat die verklaring niet aan de betrokkene wordt meegedeeld tenzij die zelf een aanvraag tot toegang van zijn afstamming indient.

§ 4. Teneinde te voldoen aan de aanvragen die haar worden voorgelegd, ontvangt de commissie van elke gezondheidsinstelling de informatie die is ingewonnen naar aanleiding van elke anonieme bevalling alsmede de gesloten omslag die de identiteit van de vader of moeder bevat, indien er een dergelijke omslag is. Elke gezondheidsinstelling wijst een contactpersoon aan die de informatie en de eventuele gesloten omslag moet ontvangen teneinde beide aan de commissie over te zenden.

§ 5. De commissie deelt aan de in paragraaf 1, 1°, vermelde personen de identiteit mee van de moeder nadat zij zich ervan heeft vergewist dat zij hun aanvraag handhaven :

1° indien, ingevolge de stappen die de commissie ondernomen heeft uitgaande van de identiteit in de gesloten omslag, de moeder uitdrukkelijk de wil te kennen geeft af te zien van de geheimhouding naar aanleiding van de aanvraag tot het achterhalen van de afstamming;

2° indien de commissie reeds beschikt over een uitdrukkelijke verklaring waarin wordt afgezien van

déclaration est confirmée à l'occasion de la demande de recherche des origines;

Si la mère a expressément consenti à la levée du secret de son identité, la commission communique à l'enfant qui a fait une demande d'accès à ses origines personnelles, l'identité des personnes visées au paragraphe 1er, 3°.

Si la mère est décédée, la demande de recherche des origines est déclarée irrecevable.

§ 6. La commission communique aux personnes mentionnées au paragraphe 1er, 1°, après s'être assuré qu'elles maintiennent leur demande, l'identité du père :

1° si, sur démarche de la commission à partir de l'identité mentionnée sous pli fermé, le père manifeste expressément la volonté de lever le secret à l'occasion de la demande de recherche des origines;

2° si la commission dispose déjà d'une déclaration expresse de levée du secret de son identité et que cette déclaration est confirmée à l'occasion de la demande de recherche des origines.

Si le père a expressément consenti à la levée du secret de son identité, la commission communique à l'enfant qui a fait une demande d'accès à ses origines personnelles l'identité des personnes visées au paragraphe 1er, 3°.

Si le père est décédé, la demande de recherche des origines est déclarée irrecevable.

§ 7. La commission communique aux personnes mentionnées au paragraphe 1er, 1°, les renseignements ne portant pas atteinte à l'identité des père et mère, et recueillis par les établissements de santé ou portés à la connaissance de la commission ultérieurement. »

26 octobre 2010.

Jacques BROTCHE.
François BELLOT.
Christine DEFRAIGNE.
Dominique TILMANS.

de geheimhouding van haar identiteit en die verklaring bevestigd wordt naar aanleiding van de aanvraag tot het achterhalen van de afstamming.

Heeft de moeder uitdrukkelijk ingestemd met de opheffing van de geheimhouding van haar identiteit, dan deelt de commissie aan het kind dat een aanvraag tot toegang tot zijn afstammingsgegevens heeft ingediend, de identiteit van de in paragraaf 1, 3°, bedoelde personen mee.

Is de moeder overleden, dan wordt de aanvraag tot het achterhalen van de afstamming onontvankelijk verklaard.

§ 6. De commissie deelt aan de in paragraaf 1, 1°, vermelde personen de identiteit van de vader mee, nadat zij zich ervan heeft vergewist dat zij hun aanvraag handhaven :

1° indien, ingevolge de stappen die de commissie ondernomen heeft uitgaande van de identiteit in de gesloten omslag, de vader uitdrukkelijk de wil te kennen geeft af te zien van de geheimhouding naar aanleiding van de aanvraag tot het achterhalen van de afstamming;

2° indien de commissie reeds beschikt over een uitdrukkelijke verklaring waarin wordt afgezien van de geheimhouding van zijn identiteit en die verklaring bevestigd wordt naar aanleiding van de aanvraag tot het achterhalen van de afstamming.

Heeft de vader uitdrukkelijk ingestemd met de opheffing van de geheimhouding van zijn identiteit, dan deelt de commissie aan het kind dat een aanvraag tot toegang tot zijn afstammingsgegevens heeft ingediend, de identiteit van de in paragraaf 1, 3°, bedoelde personen mee.

Is de vader overleden, dan wordt de aanvraag tot het achterhalen van de afstamming onontvankelijk verklaard.

§ 7. De commissie deelt aan de in paragraaf 1, 1°, vermelde personen de inlichtingen mee die geen betrekking hebben op de identiteit van de vader en moeder en die zijn ingewonnen door de gezondheidsinstellingen of die de commissie later ter kennis zijn gebracht. »

26 oktober 2010.